

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12Co/27/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8324200479
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Krochta
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8324200479.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Karola Krochta a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Romana Lajoša v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. D. E. XX, XXX XX C. D., právne zastúpený advokátom JUDr. František Svatuška, so sídlom Námestie Slobody 25, 066 01 Humenné proti žalovaným: X/ F., C., C. C. G. X, XXX XX B., H.: XX XXX XXX, X/ C. B., I., C. C. J. XX, XXX XX K., H.: XX XXX XXX, o návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalovaných proti uzneseniu Okresného súdu Humenné, č.k. 12C/9/2024 – 18 z 28.02.2024 takto

rozhodol:

- Potvrdzuje uznesenie vo výroku I. vo vzťahu k žalovanému 2/.
- Mení uznesenie vo výroku I. vo vzťahu k žalovanému 1/ tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamieťa.
- Mení uznesenie vo výroku III. tak, že žalobcovi ukladá povinnosť podať žalobu vo veci samej proti žalovanému 2/ o určenie, že na nehnuteľnostiach parc. č. XXX/XXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 209 m², parc. č. XXX/XXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 218 m², parc. č. XXX/XXX zastavaná plocha a nádvorie o výmere 57 m², parc. č. XXX/XXX trvalý trávnatý porast o výmere 52 m², parc. č. XXX/XXX trvalý trávnatý porast o výmere 869 m², parc. č. XXX/XXX zastavaná plocha a nádvorie o výmere 151 m² a stavba bez súp. č. rozostavaná stavba na parc. č. XXX/XXX, zapísaných na LV č. XXX, okres G., obec C. D., k. ú. C. D. neviazne záložné právo, a to v lehote 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia.
- Zrušuje uznesenie vo výroku II. o trovách prvoinštančného konania medzi žalobcom a žalovaným 2/.
- Priznáva žalovanému 1/ voči žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnom skončení veci.

odôvodnenie:

1. V záhlaví tohto rozhodnutia identifikovaným a zo strany oboch žalovaných odvolaním napadnutým uznesením súd prvej inštancie vo výroku I. nariadil neodkladné opatrenie, ktorým žalovaným uložil povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou držanou nehnuteľnosťí: parc. č. XXX/XXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 209 m², parc. č. XXX/XXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 218 m², parc. č. XXX/XXX zastavaná plocha a nádvorie o výmere 57 m², parc. č. XXX/XXX trvalý trávnatý porast o výmere 52 m², parc. č. XXX/XXX trvalý trávnatý porast o výmere 869 m², parc. č. XXX/XXX zastavaná plocha a nádvorie o výmere 151 m² a stavba bez súp. č. rozostavaná stavba na parc. č. XXX/XXX, zapísaných na LV č. XXX, okres G., obec C. D., k. ú. C. D., až do právoplatného skončenia konania vo veci zdržania sa výkonu záložného práva zo strany žalovaných; vo výroku II. o trovách konania rozhodol tak, že ich plnou náhradou zaviazal žalovaných a vo výroku III.

uložil žalobcovi v lehote 30 dní od právoplatnosti uznesenia podať proti žalovanému 2/ žalobu o zdržanie sa výkonu záložného práva na základe Rozhodnutí F. L. M., E. XXXXXXX/XXXX N. F. XX.XX.XXXX, E. XXXXXXX/XXXX N. F. XX.XX.XXXX, E. XXXXXXX/XXXX N. F. XX.XX.XXXX, E. XXXXXXX/XXXX N. F. XX.XX.XXXX, E. XXXXXXX/XXXX N. F. XX.XX.XXXX, E. XXXXXXX/XXXX N. F. XX.XX.XXXX, E. XXXXXXX/XXXX N. F. XX.XX.XXXX, E. XXXXXXX/XXXX N. F. XX.XX.XXXX.

2. Po citovaní ust. § 324 ods. 1, 3, § 325 ods. 1, 2 písm. c/, d/, § 328 ods. 1, 2, § 329 ods. 1, § 330 ods. 1, § 333, § 336 ods. 1, 2, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 CSP svoje rozhodnutie v podstate dôvodil tým, že žalobca sa podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhal uloženia povinnosti žalovaným zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou nehnuteľnosti bližšie špecifikovaných vo výroku I. jeho uznesenia, dôvodnosť svojho návrhu opierajúc jednak o tvrdenie, že (i) nie len samotný výkon záložného práva ale aj pohľadávky záložným právom zabezpečené, ktoré majú byť dobrovoľnou dražbou uspokojené sú premlčané (kde námietku premlčania vzniesol nie len v tomto návrhu ale aj u navrhovateľa dražby). Tu podľa žalobcu pôvodný veriteľ - postupca mohol záložné právo po prvý krát vykonať bezodkladne po zriadení záložného práva 02.04.2015, t.j. už 03.04.2015, keďže pohľadávky judikoval rozhodnutiami v roku 2014, pre daňové nedoplatky vzniknuté ešte v roku 2008. Premlčacia doba na výkon záložného práva tak podľa žalobcu márne uplynula už 03.04.2018, kedy už bolo premlčané aj právo vymáhať daňové nedoplatky. Žalobca má totiž za to, a že aj právo na vymáhanie samotných daňových nedoplatkov je v zmysle § 85 Zákona o správe daní premlčané. Právo na vymáhanie daňového nedoplatku je premlčané po šiestich rokoch po skončení kalendárneho roku, v ktorom daňový nedoplatok vznikol. Keďže všetky daňové nedoplatky vznikli za zdaňovacie obdobia roka 2008, právo na vymáhanie tak uplynulo po 6 rokoch od skončenia roka 2008 v ktorom vznikli, t. j. 31.12.2014; jednak o tvrdenie, že (ii) mu v procese dobrovoľnej dražby, ktorá sa na základe oznámenia sp. zn. XXX/XXXX mala konať dňa 12.03.2024, nebol doručený znalecký posudok na cenu nehnuteľností, v dôsledku čoho bolo porušené jeho právo sa vyjadriť k znaleckému posudku, resp. ho namietať a jednak o tvrdenie, že (iii) by predaj nehnuteľnosti na dobrovoľnej dražbe mohol spôsobiť jemu a jeho rodine, ktorá s ním býva vážnu ujmu, teda by došlo k zásahu do ich obydľia, kde táto strata je najextrémnejšou formou zásahu do práva na rešpektovanie obydľia. Následne uzavrel, že žalobca svoj návrh odôvodňoval potrebou neodkladnej dočasnej úpravy pomerov strán sporu, pretože žalobcovi hrozí nebezpečenstvo bezprostrednej ujmy, t.j. odpredaj jeho majetku na dražbe a následnou stratou obydľia. Vychádzajúc zo žalobcom predložených dôkazov mal za to, že žalobca dostatočným spôsobom preukázal podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia, t.j. preukázal a osvedčil dôvodnosť svojho nároku, ktorému má byť poskytnutá ochrana, t.j. ochrana vlastníckeho práva žalobcu, pretože prípadným odpredajom na dražbe by došlo k zhoršeniu pozície žalobcu ako vlastníka nehnuteľností. O trovách konania rozhodol podľa zásady úspechu.

3. Označené uznesenie včas podaným odvolaním napadli obaja žalovaní.

4. Žalovaný 1/ na prvom mieste rozporuje tvrdenie žalobcu o nedoručení mu znaleckého posudku v procese dobrovoľnej dražby, tu poukazujú na doručku, z ktorej vyplýva pravý opak, teda, že znalecký posudok bol žalobcovi doručený dňa 19.02.2024, ako i na skutočnosť, že zo strany žalobcu boli žalovanému 1/ dňa 26.02.2024 doručené námietky voči znaleckého posudku so žiadosťou o vyhotovenie nového znaleckého posudku, so súčasným vznesením námietky premlčania a návrhom na upustenie od dražby, od ktorej následne na základe napadnutého uznesenia o nariadení neodkladného opatrenia upustil. Na druhom mieste žalovaný 1/ poukazuje na to, že ani prípadné premlčanie pohľadávky nie je prekážkou výkonu záložného práva s tým, že záložné právo možno považovať za premlčané, iba ak záložný veriteľ nezačal s výkonom záložného práva včas, teda ešte pred uplynutím premlčacej doby samotného záložného práva. Právo na vymáhanie daňového nedoplatku je premlčané po 6 – tich rokoch po skončení kalendárneho roka, v ktorom daňový nedoplatok vznikol, ak však správca dane v tejto lehote doručí daňovému subjektu výzvu na zaplatenie nedoplatku, začína plynúť nová premlčacia doba po skončení kalendárneho roka, v ktorom bola výzva doručená. Pokiaľ daňový dlžník námietku premlčania nevzniesol, správca dane je oprávnený daňový nedoplatok vymáhať aj po uplynutí premlčacej doby s tým, že právo na jeho vymáhanie zaniká po 20 – tich rokoch po skončení kalendárneho roka, v ktorom daňový nedoplatok vznikol (§ 80 daňového poriadku). V neposlednom rade má žalovaný 1/ za to, že neboli a v súčasnosti ani nie sú preukázané zákonné podmienky nevyhnutné pre nariadenie neodkladného opatrenia, lebo žalobca svojím návrhom neosvedčil naliehavosť potreby neodkladnej úpravy pomerov či akúkoľvek hroziacu ujmu. Neodkladné opatrenie nemožno nariadiť iba na základe tvrdení žalobcu. Preto navrhuje zrušenie napadnutého uznesenia.

5. Žalovaný 2/ má rovnako za to, že neboli splnené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia s tým, že bolo potrebné osvedčiť také skutočnosti, ktoré by spochybňovali zákonnosť výkonu záložného práva z jeho strany ako záložného veriteľa, kde iba samotné poukázanie na premlčanie záložného práva s odkazom na ust. právneho predpisu o premlčaní bez potrebnej bližšej špecifikácie skutkových okolností nie je osvedčením potreby dočasnej úpravy pomerov účastníkov a osvedčením, že by z jeho strany dochádzalo k výkonu záložného práva v rozpore so zákonom. Komplexné posúdenie otázky premlčania je spojené s konaním vo veci samej. Námietka premlčania vznesená žalobcom je neopodstatnená, lebo všetky daňové nedoplatky vznikli v roku 2014 a nie v roku 2008 tak, ako sa to mylne domnieva žalobca. V prípade všetkých daňových nedoplatkov došlo k ich vzniku až vydaním rozhodnutia, t.j. v roku 2014, či už išlo o vyrubenie rozdielu dane, resp. uloženie daňových pokút. Nie je teda premlčané právo na vymáhanie jednotlivých daňových nedoplatkov a teda nemôžu byť premlčané ani jednotlivé záložné práva. Okrem toho žalovaný 2/ poukazuje na skutočnosť, že v súdnej veci ide o.i. o rozostavanú stavbu, v ktorej žalobca nemá prihlásený trvalý pobyt, ten má prihlásený v nehnuteľnosti jemu patriacej na adrese C. D. E. XX s tým, že z návrhu nie je ani zrejme, aby rozostavanú stavbu žalobca skutočne obýval, pričom v návrhu ani nešpecifikoval o akú jeho rodinu má prípadne ísť. V návrhu preto nie sú opísané rozhodujúce skutočnosti odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov v zákonom požadovanej kvalite potrebnej pre nariadenie neodkladného opatrenia. Z týchto dôvodov navrhuje zmenu uznesenia spočívajúcu v zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

6. Žalobca vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovaného 1/ poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/169/2021, v zmysle ktorého naliehavý právny záujem na určení, že nehnuteľnosť nie je zaťažená záložným právom je daný s tým, že otázka samotnej existencie zaťaženia nehnuteľnosti záložným právom v prospech navrhovateľa dražby, v dôsledku žalobcom namietaného premlčania, by mala byť premetom dokazovania vo veci samej a nemôže byť v podstate ako predbežná riešená iba na základe popretia premlčania žalovaným 1/. V ďalšom poukázal na to, že najsamprv vzniesol námietku premlčania dôvodiac, že už uplynula 6 – ročná premlčacia doba, od kedy vznikli daňové nedoplatky (vznik roku 2008, uplynutie premlčacej doby teda v roku 2014) s tým, že ak žalovaný 2/ mal vo svojom odvolaní za to, že daňové nedoplatky vznikli až v roku 2014, potom vznáša novú námietku premlčania dôvodiac, že uplynulo už viac ako 6 rokov do vydania oznámenia o začatí výkonu záložného práva 18.09.2023, aj napriek prerušeniu plynutia premlčacej doby v dôsledku lex corona s tým, že aj upovedomenie o začatí exekúcie z 18.06.2021 bolo podľa neho vydané po uplynutí premlčacej doby. Taktiež poukázal na to, že u jedného nedoplatku vo výške 2.418,70eur na základe rozhodnutia č. XXXXXXXXXX/XXXX mu nebolo oznámené postúpenie pohľadávky, a táto nie obsiahnutá ani v oznámení o postúpení nedoplatku z 12/2020, a preto pre jej vymoženie nie je možné viesť výkon záložného práva. Súčasne poukázal na to, z rozhodovacej činnosti súdov vyplýva, že samotné vedenie výkonu záložného práva dražbou u obydlija kde má dlžník trvalý pobyt je dostatočným dôvodom, pre ktorý je daná potreba neodkladnej dočasnej úpravy pomerov účastníkov, pretože žalobcovi reálne hrozí nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, t.j. odpredaj jeho majetku na dražbe a následnou stratou obydlija. Navrhol preto potvrdenie uznesenia a uplatnil trovy konania.

7. Žalobca zaujal stanovisko aj k odvolaniu žalovaného 2/. Rovnako v ňom poukázal na to, že u jedného nedoplatku vo výške 2.418,70eur na základe rozhodnutia č. XXXXXXXXXX/XXXX mu nebolo oznámené postúpenie pohľadávky, a táto nie obsiahnutá ani v oznámení o postúpení nedoplatku z XX/XXXX, a preto pre jej vymoženie nie je možné viesť výkon záložného práva. Okrem toho dané oznámenie obsahovalo oznámenie o postúpení pohľadávok vo výške 36.511,11eur, tak ako posledná výzva žalovaného 2/ z 28.06.2021, ktorú žalobcovi zaslal. Toto oznámenie však neobsahovalo oznámenie o postúpení pohľadávky vo výške 2.418,70eur, preto predpokladá, že ho neobsahovala ani posledná výzva žalovaného 2/. Preto jej vymáhanie cestou dobrovoľnej dražby namieta. Opätovne, ako vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného 1/ vysvetľuje z akých dôvodov najsamprv vzniesol námietku premlčania a prečo potom pristúpil k vzneseniu novej námietky premlčania. Ďalej poukazuje na to, že v upovedomení o začatí exekúcie je uvedené, že exekúcia je vedená pre vymoženie sumy 37.411,11eur v prospech žalovaného 2/, no z oznámenia o postúpení pohľadávok vyplýva, že na žalovaného 2/ bola postúpená iba pohľadávka v sume 36.511,11eur, preto je potrebné skúmať, či proti nemu podľa jeho názoru nezákonné vedená exekúcia mohla spôsobiť pretrhnutie premlčacej doby na vymáhanie daňových nedoplatkov, avšak v konaní vo veci samej a nie v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

8. Žalovaný 1/ v následnom vyjadrení zotrval na svojom odvolaní s tým, že vyjadrenie žalobcu neobsahuje žiadne nové skutočnosti, na základe ktorých by bolo možno napadnuté uznesenie potvrdiť a prezentoval názor, že ani skutočnosť, že predmetom zálohu je obydlie dlžníka, nemôže byť sama o sebe prekážkou výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou. V danej veci neboli a ani v súčasnosti nie sú preukázané zákonné podmienky nevyhnutné pre nariadenie neodkladného opatrenia.

9. Žalovaný 2/ v podstate vo svojom následnom vyjadrení rekapituluje svoju odvoláciu argumentáciu s tým, že rozporuje tvrdenia žalobcu vo vyjadrení ku jeho odvolaniu a má za to, že samotné podania žalobcu sú neúplné, nepravdivé, a to v snahe vyhnúť sa realizácii záložného práva.

10. Ďalšie podania do rozhodnutia odvolacieho súdu dané neboli.

11. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolania boli podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými subjektami (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 2, § 357 písm. d/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaných možno priznať čiastočný úspech, v dôsledku čoho boli splnené tak podmienky pre čiastočné potvrdenie (§ 387 ods. 1 CSP), pre čiastočnú zmenu (§ 388 CSP), ako i pre čiastočné zrušenie (§ 389 písm. d/ CSP) napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie.

12. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s prihliadnutím na ťažiskovú odvoláciu argumentáciu žalovaných, odôvodnenie preskúmaného uznesenia ako i skutočnosti osvedčené obsahom spisu, bolo posúdiť, či v danom prípade boli splnené všetky zákonné podmienky pre nariadenie navrhovaného neodkladného opatrenia.

13. Požiadavky, ktoré sú z hľadiska ústavných aspektov kladené na rozhodnutia o nariadení neodkladného opatrenia možno sformulovať do týchto dvoch základných podmienok (i) musia mať predovšetkým zákonný podklad (čl. 2 ods. 2 ústavy), (ii) musia byť vydané príslušným orgánom a nemôžu byť prejavom svojvôle (čl. 1 a čl. 2 ods. 2 a 3 ústavy). Tento právny názor, z ktorého vychádzal odvolací súd vyslovil už vo svojom rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 234/08 aj Ústavný súd SR.

14. Neodkladné opatrenie môže súd nariadiť v dvoch prípadoch a to: (i) ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo (ii) ak je obava z ohrozenia exekúcie, pričom tak môže urobiť pred začatím konania, počas konania a tiež po jeho skončení. Podmienkou je taktiež osvedčenie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana. Neodkladné opatrenie umožňuje rýchlo a pružne riešiť situáciu, keď je potrebný urýchlený zásah súdu, aby sa zabránilo ďalšiemu zhoršeniu postavenia oprávnenej strany sporu. Vzhľadom na charakter neodkladných opatrení pri ich nariadení nemusí súd dodržať formálny postup určený na dokazovanie a zisťovať všetky skutočnosti potrebných pre rozhodnutie vo veci samej. To však neznamená, že súd môže nariadiť neodkladné opatrenie bez osvedčenia aspoň základných skutočností, ktoré by umožnili prijať záver o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a bez osvedčenia potreby neodkladne upraviť pomery. Pred nariadením neodkladného opatrenia je postačujúce pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie aspoň osvedčené. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia.

15. Pojem „potreba bezodkladne upraviť pomery medzi stranami sporu“ treba vykladať tak, že bez tejto úpravy vzťahov súdom by strane sporu hrozila ťažko napravitelná ujma. Zmyslom neodkladného opatrenia je tak poskytnúť dočasnú ochranu oprávnenej strane a zabrániť zhoršovaniu jej postavenia, a to napriek tomu, že súd nemá náležite zistený skutkový stav. Musí sa prihliadať na ochranu oprávnených záujmov toho, kto o nariadenie neodkladného opatrenia žiada. Na druhej strane sa tiež musí prihliadnuť na ochranu toho, proti komu má navrhované neodkladné opatrenie smerovať, aj keď táto ochrana nemôže dosiahnuť takú intenzitu, aby prakticky znemožnila nariadenie neodkladného opatrenia.

16. Predovšetkým je potrebné poukázať na to, že v rámci konania o nariadenie neodkladného opatrenia je rozsah „dokazovania“ (osvedčovanie) podstatne zúžený. Osvedčovanie na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodovanie o návrhu na neodkladné opatrenie. Výsledkom takéhoto postupu je to, že osvedčované

skutočnosti sa súdu, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu, javia pravdepodobné (pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2Cdo 104/2010, 2Cdo 105/2010).

17. Snáď už v súčasnej dobe nemôžu byť pochybnosti o tom, že v prípade, ak realizáciou dobrovoľnej dražby by mohlo dôjsť k ohrozeniu obydľia dlžníka, je na mieste nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by sa dočasne do vyriešenia sporných skutočností vo veci samej, zamedzil veriteľovi výkon záložného práva formou dobrovoľnej dražby. Uvedené závery sú podporené konštantou rozhodovacou činnosťou všeobecných súdov rôznych stupňov v rámci SR, ale i ústavného súdu SR (napr. KS PO sp. zn. 12CoCsp/25/2023, sp. zn. 7Co/7/2023, KS TT sp. zn. 26Co/58/2022, KS TN 19Co/83/2022 a iné, ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 490/2022).

18. Ako už však bolo vyššie uvedené, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je potrebné prinajmenšom aspoň osvedčiť tvrdené skutočnosti nahrávajúce potrebe dočasnej a bezodkladnej úpravy pomerov strán, teda v súdnej veci bolo na žalobcovi, aby osvedčil, že dražené nehnuteľnosti sú jeho obydľím a obydľím jeho rodiny. Nestačí tu však iba púhy všeobecný odkaz žalobcu na ochranu obydľia, ak zo samotného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a jeho príloh vyplýva, že žalobca má nateraz hlásený trvalý pobyt na inej adrese, ako sú dražené nehnuteľnosti, z ktorých jedná z nich je navyše rozostavanou stavbou. Preto takýto púhy všeobecný odkaz na ochranu obydľia, bez osvedčenia tejto skutočnosti, sám o sebe, nemôže byť podkladom pre prijatie záveru o potrebe nariadenia neodkladného opatrenia. Inými slovami cez prizmu ochrany obydľia v súdnej veci nie je namieste nariadiť neodkladné opatrenie.

19. Aj tak závažný nedostatok, ako je nedoručenie znaleckého posudku na cenu nehnuteľnosti v procese dobrovoľnej dražby vlastníkovi nehnuteľnosti - dlžníkovi, by mohol byť celkom slušnou bázou pre prijatie záveru o potrebe dočasnej a neodkladnej úpravy pomerov strán, avšak tento žalobcom v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia tvrdený deficit v procese dobrovoľnej dražby (ktorého preukázanie by v konečnom dôsledku mohlo v prípade podania žaloby o neplatnosť dražby zakladať záver o neplatnosti dražby ako takej), bol celkom rozptýlený odvolaním žalovaného 1/, ktorý doložil do spisu doručenkou svedčiacu o pravom opaku, teda, že žalobcovi bol znalecký posudok v procese dobrovoľnej dražby doručený, pričom samotnú doručenkou je potrebné považovať za verejnú listinu preukazujúcu pravdivosť údajov v nej uvedených, ak nebol preukázaný opak. Preto ani uvedené nemôže byť podkladom pre prijatie záveru o potrebe nariadenia neodkladného opatrenia v súdnej veci.

20. Podstatou záložného práva v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka je zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva tým, že záložného veriteľa oprávňuje uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia pohľadávky z predmetu záložného práva v prípadoch, ak pohľadávka dlžníka nie je riadne a včas splnená. Jedným zo spôsobov uspokojenia pohľadávky záložcu je predaj zálohu na dražbe postupom upraveným v zmysle zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách. V zmysle tohto zákona je veriteľ oprávnený za zákonom stanovených podmienok siahnúť na majetok záložcu bez predchádzajúceho udobrenia súdom, resp. iným nezávislým tribunálom a dosiahnuť tak uspokojenie svojej pohľadávky voči záložcovi. Vo svojej podstate tak ide o exekúciu majetku záložcu, avšak s tým rozdielom, že nie je vykonávaná súdom, ale samotným veriteľom (podnikateľom). Dobrovoľná dražba je teda jeden zo zákonných spôsobov výkonu záložného práva a veriteľ má na jej vykonanie právo. Nemožno však trvať na tom, že neexistujú žiadne obmedzenia výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou. Aj tak silné právo, akým nepochybne záložné právo je, môže pri jeho výkone čeliť obmedzeniu.

21. Zo súdom prvej inštancie osvedčených skutočností vyplýva, že žalovaný 2/ sa ako záložný veriteľ rozhodol využiť inštitút výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby (mimosúdne), ktorú mal dňa 12.03.2024 vykonať žalovaný 1/.

22. Potom vychádzajúc zo zistených skutočností obsiahnutých v spise, so zreteľom na všetky dostupné okolnosti prípadu a majúť pritom na pamäti zmysel neodkladných opatrení, je nesporné, že žalobca dostatočným spôsobom preukázal dôvodnosť potreby nariadenia neodkladného opatrenia, keďže z predložených listinných dôkazov je zrejmé, že žalovaný 2/ už aktivoval proces smerujúci k realizácii výkonu dobrovoľnej dražby, pričom žalobcom je spochybňovaný nie len samotný výkon záložného práva, ale aj pohľadávok záložným právom zabezpečených, ktoré majú byť dobrovoľnou dražbou uspokojené, a to formou vznesenej námietky premlčania. Tieto uvedené skutočnosti je potrebné potom považovať za okolnosti opodstatňujúce dôvodnosť dočasnej úpravy právnych vzťahov, ktoré v danom prípade zistené

boli, a ktoré môžu byť podkladom pre prijatie záveru o potrebe nariadenia neodkladného opatrenia v danom spore ku žalovanému 2/. Žalobca nemá iné prostriedky do právoplatného rozhodnutia súdu vo veci samej proces realizácie dobrovoľnej dražby zastaviť, než žiadať súd o nariadenie neodkladného opatrenia. Do rozhodnutia súdu prvej inštancie vo veci samej (hmotnoprávne posúdenie sporu) je žiaduce dočasne upraviť pomery strán a zamedziť realizácii dobrovoľnej dražby.

23. Nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa zakáže žalovanému 2/ zdržať sa výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby, je dočasné opatrenie proti postihu majetku žalobcu, bez ktorého by mohol nastať ťažko zvrátiteľný alebo nenapraviteľný stav, t.j., že by mohlo dôjsť k nevyváženému a neprimeranému zásahu do vlastníckych práv žalobcu. Následky, ktoré hrozia žalovanému 2/ dočasným odložením výkonu záložného práva sú teda nepomerne miernejšie v porovnaní s následkami, ktoré by hrozili žalobcovi okamžitým vydražením predmetných nehnuteľností. V posudzovanej veci neodkladné opatrenie nemá charakter rozhodnutia vo veci samej, preto neodkladným opatrením nebol vytvorený nenávratný stav a právne účinky neodkladného opatrenia neobmedzia žalovaného 2/ neprimeraným spôsobom a nad nevyhnutný rozsah.

24. Odvolací súd v tomto poukazuje aj na opakovane vyslovený názor Ústavného súdu SR, že podľa platnej právnej úpravy ZoDD je rozsah prostriedkov následnej nápravy proti výkonu záložného práva obmedzený v podstate len na žalobu o neplatnosť dobrovoľnej dražby a takáto následná prípadná obrana záložcu je podstatne sťažená (napr. uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS/262/2013 z 30.04.2013 a uznesenie Ústavného súdu SR PL. ÚS/23/2014-18 z 24.09.2014), a teda podľa odvolacieho súdu je na mieste dočasne upraviť pomery strán ešte pred realizáciou výkonu záložného práva.

25. Odvolací súd preto v kontexte odvolacích dôvodov žalovaného 2/ a na ich naplnenie uvedených tvrdení, dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia voči žalovanému 2/ je vecne správne. Odvolací súd pritom zdôrazňuje, že neodkladné opatrenie je osobitným inštitútom procesného práva, teda účelom konania o neodkladnom opatrení nebolo vyhodnocovanie tvrdení týkajúcich sa hmotnoprávnej stránky, teda o premičaní, to bude posudzované až pri rozhodovaní vo veci samej (ÚS SR, sp. zn. IV. ÚS 307/2020 z 23.06.2020) a žalovaný 2/ v odvolaní neuviedol také tvrdenia týkajúce sa potreby bezodkladne upraviť pomery, ktoré by boli spôsobilé zvrátiť rozhodnutie o nariadení neodkladného opatrenia.

26. V spore medzi žalobcom a žalovaným 2/ vystupuje žalovaný 1/ ako osoba, ktorá organizuje dražbu, teda podľa § 6 ods. 1 ZoDD žalovaný 1/ je dražobníkom. Zákonodarca v ustanovení podľa § 19 ods. 1 písm. b) ZoDD upravil, že dražobník je povinný upustiť od dražby najneskôr do jej začatia, ak je dražobníkovi preukázané vykonateľným rozhodnutím, že navrhovateľ dražby nie je oprávnený navrhnuť vykonanie dražby; ak ide o neodkladné opatrenie súdu, postačí, ak je dražobníkovi preukázané, že toto bolo súdom nariadené.

27. V posudzovanej veci žalovaný 2/ ako osoba, ktorá vykonáva záložné právo, spĺňa zákonnú definíciu navrhovateľa dražby podľa § 7 ods. 1 ZoDD. Odvolací súd má za to, že ak žalovanému 2/ ako navrhovateľovi dražby neodkladným opatrením je uložené zdržať sa realizácie výkonu záložného práva, extenzívnym výkladom je potrebné dospieť k záveru, že ide o rozhodnutie súdu o tom, že navrhovateľ dražby nie je oprávnený vykonanie dražby navrhnuť. Preto pre vznik zákonnej povinnosti žalovaného 1/ upustiť od dražby postačí, ak žalovanému 1/ bude preukázané, že toto neodkladné opatrenie bolo súdom nariadené a nie je potrebné, aby aj žalovanému 1/ ako dražobníkovi bola neodkladným opatrením ukladaná povinnosť zdržať sa úkonov výkonu záložného práva.

28. Pretože žalovaný 1/ nie je subjektom povinnosti voči žalobcovi, odvolací súd má za to, že nie je pasívne vecne legitimovaný, a teda medzi žalobcom a žalovaným 1/ neexistuje potreba bezodkladnej úpravy pomerov, preto nariadenie neodkladného opatrenia voči žalovanému 1/ nebolo dôvodné.

29. Z vyššie popísaných dôvodov bolo potrebné I. vyhovujúci výrok ku žalovanému 2/ postupom podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť a naproti tomu ku žalovanému 1/ postupom podľa § 388 zmeniť a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnuť.

30. K uloženiu žalobnej povinnosti sa žiada uviesť, že z obsahu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia odvolací súd vyhodnotil, že požadované neodkladné opatrenie má povahu procesného zabezpečovacieho prostriedku vo vzťahu k hmotnoprávnemu nároku, ktorý má byť uplatnený riadne žalobou. Len rozhodnutím vo veci samej možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami, po vykonaní náležiteho dokazovania. Neodkladné opatrenie bolo nariadené za účelom bezodkladnej úpravy pomerov, vzhľadom na konanie žalovaného 2/, ktorý už reálne vykonal kroky vedúce k výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby. Nariadením neodkladného opatrenia však nedošlo k odstráneniu všetkých sporných skutočností medzi stranami, ku ktorých odstráneniu môže dôjsť len rozhodnutím vo veci samej. Podľa 336 ods. 2 CSP, súd vo výroku uznesenia podľa ods. 1 uvedie strany a predmet konania vo veci samej. Pri ukladaní povinnosti podať v určitej lehote žalobu, je súd povinný identifikovať sporové strany a najmä predmet konania vo veci samej. Navrhovateľovi neodkladného opatrenia (žalobcovi) musí byť zo súdneho rozhodnutia zrejmé, akú žalobu má podať (§ 137 CSP), čoho a proti komu sa ňou má domáhať. Úlohou súdu však v prípade uloženia povinnosti podať žalobu vo veci samej nie je naformulovať petit žaloby, nakoľko ide o dispozičné právo žalobcu. Súd má v uznesení uviesť len strany konania (kto voči komu má podať žalobu) a predmet konania vo veci samej. Už z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyplýva, že sporovými stranami sú žalobca a žalovaný 2/, a predmetom konania je žaloba v zmysle 137 CSP vlastníka nehnuteľnosti, na ktorej nateraz viazne záložné právo zapísané v prospech žalovaného 2/, ktorého opodstatnenosť/existencia je žalobcom spochybňovaná. Či už podaná žaloba bude znieť na určenie, že záložné právo na nehnuteľnostiach neviazne, či na určenie neexistencie záložného práva, či na určenie, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom opodstatnená a prípustná bude. Preto bolo potrebné III. výrok napadnutého rozhodnutia o uložení žalobnej povinnosti zmeniť postupom podľa § 388 CSP tak, ako je uvedené vo výroku III. tohto uznesenia.

31. Odvolací súd však postupom podľa § 389 písm. d/ CSP zrušil výrok uznesenia súdu prvej inštancie o trovách konania (II.) medzi žalobcom a žalovaným 2/. Neodkladné opatrenie bolo nariadené pred začatím konania s tým, že bude nasledovať konanie vo veci samej. Len za predpokladu, že nariadené neodkladné opatrenie procesne konzumuje vec samú a možno prostredníctvom jeho účinkov dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami, a súd povinnosť na podanie žaloby navrhovateľovi neuloží, len v takomto prípade súd v uznesení o nariadení neodkladného opatrenia rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania v zmysle 262 ods. 1 CSP (podľa 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí). Nakoľko súdom bola uložená povinnosť podať žalobu vo veci samej za účelom dosiahnutia konečnej a trvalej úpravy pomerov medzi stranami, nie je dôvod rozhodovať o náhrade trov konania v tomto štádiu konania v rámci nariadenia neodkladného opatrenia, pretože o celkových trovách konania, a teda aj o trovách konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia bude rozhodované v rámci trov konania vo veci samej. Pokiaľ by žaloba nebola v uloženej lehote podaná, súd aj bez návrhu uznesenie o neodkladnom opatrení zruší v zmysle 336 ods. 3 CSP a v danom uznesení, ktorým sa konanie končí, rozhodne o nároku na náhradu trov konania podľa 262 ods. 1 CSP. Nakoľko v tejto časti nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody pre vydanie výroku o povinnosti žalovaného 2/ nahradiť žalobcovi trovy konania neexistovali, odvolací súd v tejto časti uznesenie súdu prvej inštancie zrušil.

32. O nároku na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania medzi žalobcom a žalovaným 1/ (týmto rozhodnutím odvolacieho súdu sa konanie medzi nimi končí) bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalovanému 1/ bol priznaný nárok na náhradu trov konania proti neúspešnému žalobcovi v plnom rozsahu. O výške priznanej náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 2 CSP). Odvolací súd nezistil žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa na postup podľa § 257 CSP.

33. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).